

AOPK ČR - RP Olomoucko
oddělení SPRÁVA CHKO JESENÍKY
Šumperská 93
790 01 Jeseník
ID DS: hwzdyhr
e-mail: jeseniky@nature.cz
web: www.nature.cz

Aquatis a. s.
Ing. Jiří Šedivý
Botanická 834/56
602 00 Brno

NAŠE ČÍSLO JEDNACÍ: SR/0261/OM/2023-2 VYŘIZUJE: PETRŮ

DATUM: 26. 4. 2023

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Olomoucko, oddělení Správa CHKO Jeseníky (dále jen „Agentura“) jako orgán ochrany přírody příslušný podle ust. § 75 odst. 1 písm. e) ve spojení s § 78 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon“), na základě žádosti právnické osoby Aquatis a. s., IČ 46347526, Botanická 834/56, 602 00 Brno, zastupující investora Povodí Odry s. p. (Varenská 3101/49, 701 26 Ostrava, IČ 70890021), ze dne 29. 3. 2023 o souhlas k zásahu do významného krajinného prvku řeky Bělé v souvislosti se záměrem „Bělá – Domašov, ř. km 25,500-27,800 – odstranění PŠ“ v k. ú. Domašov u Jeseníka, vydává jako dotčený orgán podle ust. § 149 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění (dále jen „správní řád“) toto

závazné stanovisko:

Podle ust. § 4 odst. 2 zákona Agentura

uděluje souhlas

právnické osobě Aquatis a. s., IČ 46347526, se sídlem na Botanické 834/56, 602 00 Brno, zmocněné investorem Povodí Odry s. p. (IČ 70890021, Varenské 3101/49, 701 26 Ostrava), se zásahem do významného krajinného prvku řeky Bělé, za účelem oprav povodňových škod v k. ú. Domašov u Jeseníka na ř. km 25,500-27,800, v rozsahu a postupu, jak jsou navrženy v projektové dokumentaci zpracované Ing. Jiřím Šedivým v květnu 2022, **za dodržení následujících podmínek:**

- 1. Před zahájením stavebních prací v korytě Bělé a po jejich přerušení na dobu delší než 30 dnů bude rybí obsádka slovena a přemístěna odborně způsobilou osobou. Vhodný termín a postup pro realizaci záchranného odlovu rybí obsádky bude konsultován se zástupci MO ČRS Jeseník.**
- 2. Agentuře budou poskytnuty protokoly o odlovu nejpozději 14 dní po dokončení prací.**
- 3. V rámci realizace SO 02.1 (realizace spádových stupňů) dle přílohy 01.1_3 má Agentura tyto požadavky:**
  - a) nad stupněm (betonovým blokem) bude zához proveden bez urovnání líce tak, aby měl na podélném i příčném řezu výrazný miskovitý profil,**
  - b) samotný stupeň (betonový blok) bude realizován tak, že na příčném řezu bude z obou stran vyspádovaný směrem do kynety, případně bude jinak vyřešeno směřování obvyklých průtoků do kynety,**
  - c) v horní části rampy nebude realizováno prolití balvanů betonem v délce 3 m,**
  - d) kameny umístěné v ploše balvanitých skluzů budou vyskládány tak, aby vytvořily stanoviště a migrační trasu pro ryby; kameny by měly vytvořit sled hlubších tůní v ploše skluzu s proudovými stíny, rozdíly hladin mezi nimi však musí být dostatečně nízké, aby nevzniklo turbulentní proudění. Do výkresu bude na půdorysu zakreslen přibližný směr rozvlněné proudnice či jiné prvky, které budou jasně indikovat heterogenitu vyskládání balvanů,**

- e) kamenný zához prolitý betonem v řezu B-B v patě skluzové plochy bude realizován tak, aby byly kameny prolity maximálně z poloviny a vznikly mezi nimi mezery o rozměrech 5-15 cm, nesmí zde vzniknout migrační bariéra,
  - f) zához z lomového kamene na konci skluzu bude proveden bez urovnání líce tak, aby měl na příčném řezu výrazný miskovitý profil,
  - g) do výkresu budou výše uvedené podmínky s příslušným komentářem zahrnuty.
4. V rámci realizace SO 03 nesmí dojít ke zvětšení průtočného profilu, zejména ve výšce běžných průtoků tak, jak je patrné z některých příčných řezů (např. 67-69, 84-88, 99 atd.), případně bude jinak vyřešeno směřování obvyklých průtoků do kynety.
5. V rámci realizace SO 03.1 a SO 04.1 (stabilizace dna dřevěnými prahy) dle přílohy 03.1_3.3 má Agentura tyto požadavky:
- a) kamenné záhozy budou realizovány bez vyklínování a urovnání lícové strany,
  - b) kamenné záhozy budou vyskládány tak, aby na příčném řezu měly miskovitý tvar,
  - c) do výkresu budou výše uvedené podmínky s příslušným komentářem zahrnuty.
6. V rámci realizace kamenného skluzu v ř. km 27,658 má Agentura tyto požadavky:
- a) kamenné záhozy budou realizovány bez vyklínování a urovnání lícové strany,
  - b) kamenné záhozy budou vyskládány tak, aby na příčném řezu měly miskovitý tvar,
  - c) do výkresu budou výše uvedené podmínky s příslušným komentářem zahrnuty.
7. Kamenné záhozy přihrnované k nově vzniklým betonovým patkám podélného opevnění (např. v konkávních obloucích) nebudou urovnávány. Je možné pomístně vytvořit kamenné výhony, jejichž množství a umístění bude konsultováno s osobou provádějící biologický dozor (ustanoven v návazném rozhodnutí dle § 56 odst. 1, ve věci záměru „Bělá – Domašov, ř. km 25,500-27,800 – odstranění PŠ“ v k. ú. Domašov u Jeseníka).
8. V rámci realizace všech stavebních objektů nebude plošně rozhrnováno ani urovnáváno říční dno.
9. V prostoru dna vodního toku mezi příčnými objekty bude vytvořeno či ponecháno heterogenní prostředí, rozplavené kameny a balvany o průměru větším než 0,5 m budou ponechány v korytě. Zároveň budou na každých 10 m úpravy do dna volně uloženy alespoň 3 balvany o průměru 0,7 m nebo větší, a to buď ve skupině, nebo jako solitéry. Agentura požaduje balvany umisťovat přednostně do proudných úseků. Jejich množství a umístění bude konsultováno s osobou provádějící biologický dozor (ustanoven v návazném rozhodnutí dle § 56 odst. 1, ve věci záměru „Bělá – Domašov, ř. km 25,500-27,800 – odstranění PŠ“ v k. ú. Domašov u Jeseníka).
10. U opevnění břehů z rovnaniny z lomového kamene a záhozové patky bude první řada kamenů v úrovni nivelety uložena tak, aby mezi jednotlivými kameny zůstaly pomístně mezery cca 5 - 15 cm jako úkryty pro ryby a ostatní živočichy. Břehové opevnění monolitickou konstrukcí bude doplněno o rybí úkryty v podobě volně ložených kamenů dle podmínky č. 9 výše.
11. V případě nutnosti čerpání vody bude na sacím potrubí použit sací koš se sítkem.
12. V rámci realizace SO 05 se bude postupovat podle platných standardů AOPK ČR řady A (<https://standardy.nature.cz/seznam-standardu/>) a bude provedena náhradní výsadba v pásu doprovodné zeleně vodního toku.
13. Pokud se při horní straně opravovaných opěrných zdí nacházejí stávající jednotlivé výklenky, které nenarušují stabilitu zdi, zůstanou ponechány jako úkryty pro ptactvo.
14. Investor zajistí, že v případě narušení zapojeného travního drnu na plochách dotčených stavbou či pojezdy motorových vozidel bude narušený travní drn obnoven dosevem stanovištně a geograficky původních druhů bylin.
15. O datu zahájení stavby budou zástupci Agentury investorem informováni s předstihem minimálně 5 pracovních dní. V den zahájení stavby bude na místě přítomen zástupce Agentury a společně se zástupci investora budou dohodnuty termíny kontrolních dnů v týdenních intervalech, po dobu 2 měsíců ode dne zahájení stavby. Na kontrolní dny bude vždy přizván zástupce MO ČRS Jeseník.

16. Právní účinky vydaného souhlasného závazného stanoviska jsou vázány na právní moc rozhodnutí o výjimce ze zákazů týkajících se zásahů do přirozeného vývoje zvláště chráněného živočicha druhu vranka pruhoploutvá (*Cottus poecilopus*), zejména jeho odchytu, chovu v zajetí, rušení, zraňování nebo usmrcování a dále sběru, ničení, poškozování či přemísťování jeho vývojových stádií nebo jím užívaných sídel, dle § 56 odst. 1, ve věci záměru „Bělá – Domašov, ř. km 25,500-27,800 – odstranění PŠ“ v k. ú. Domašov u Jeseníka.

ODŮVODNĚNÍ:

Dne 29. 3. 2023 byla Agentuře doručena žádost právnické osoby Aquatis a. s., IČ 46347526, se sídlem na Botanické 834/56, 602 00 Brno, zastupující investora Povodí Odry s. p. (Varenská 3101/49, 701 26 Ostrava, IČ 70890021), o závazné stanovisko k zásahu do významného krajinného prvku v souvislosti s realizací záměru “ Bělá – Domašov, ř. km 25,500-27,800 – odstranění PŠ”, v k. ú. Domašov u Jeseníka. Záměr je situován do IV. zóny odstupňované ochrany přírody v CHKO Jeseníky a zároveň do ptačí oblasti Jeseníky.

Žadatel navrhuje opravy povodňových škod ze dne 15. 7. 2021 v korytě řeky Bělé, v k. ú. Domašov u Jeseníka o celkové délce 2300 m. Tento úsek prochází intravilánem obce Bělá pod Pradědem. Technický návrh představuje odstranění vzniklých povodňových škod a zároveň i opravy poškozeného opevnění koryta toku Bělé, včetně příčných objektů. Kapacita koryta je navržena na návrhový průtok Q_{20} . V konkrétním oblouku jsou pata a břeh koryta opevněny po úroveň hladiny při průtoku Q_{50} . Stabilita nově navržených nábrežních zdí a příčných objektů je navržena na průtok Q_{100} .

V současné době je po povodni, která prošla zájmovým územím dne 15. 7. 2021, dno koryta toku vyerodováno místně až na skalní podloží. Při minimálních vodních stavech je patrná úroveň založení opevnění břehů a různý stupeň zahloubení dna, které činí lokálně až 1,0 m oproti stavu před povodní. Opevnění břehů, které je zahlubováním koryta ohroženo, pochází z různých dob a jeho charakter je poměrně různorodý (kamenné dlažby do pískového lože, svislé železobetonové nábrežní zdi bez obkladu, svislé železobetonové nábrežní zdi obložené kamenem, kamenná rovnánina, bezúdržbové části). Vyjma 5 lokalit, kde došlo k rozsáhlým nátržím opevněných břehů, stávající opevnění koryta povodni odolalo. Po průchodu povodně tak byly zjištěny pouze drobná poškození, jako jsou oderodované patky a především pak poškozené spárování kamenných obkladů u dlažeb a nábrežních zdí. Rovněž byly poškozeny příčné objekty ve dně toku - dřevěné prahy, kamenité skluzy, spádové stupně. Lokálně byly tyto objekty povodní zcela poškozeny, většinou však zůstaly až na poškozené opevnění dna zachovány.

Žádost je zdůvodněna nutností realizace záměru v zájmu prevence závažných škod na majetku a v zájmu veřejného zdraví a veřejné bezpečnosti, přičemž dle žadatele neexistuje jiné uspokojivé řešení.

Stávající ekologický stav koryta Bělé v dotčeném úseku je neuspokojivý. Téměř chybí doprovodná zeleň, podélné opevnění je vedeno v celé délce úseku buď formou kamenné rovnániny ve sklonu 1:2 až 2:1 nebo formou kolmých opěrných zdí. Ke korytu v celé délce vodního toku přiléhají pozemky zastavěné plochy obce Bělá pod Pradědem. Samotné koryto vodního toku je upraveno jako kapacitní (Q_{20}) s množstvím příčných objektů pro úpravu podélného sklonu. Struktura dna je uniformní, dno je urovnané, utužené a přirozené prvky jako šterkové lavice, vegetace a mrtvé dřevo jsou ze strany správce toku i veřejnosti vnímány jako překážka ve vodním toku a jsou z koryta odstraňovány. Z projektové dokumentace je rovněž zřejmá snaha o nivelizaci koryta. V dotčeném úseku téměř chybí solitérní balvany a jediné možnosti úkrytu pro rybí obsádku představují právě narušené paty podélného opevnění, jehož oprava je, mimo jiné, předmětem záměru. V souhrnu lze tedy konstatovat, že po realizaci projektu hrozí další zhoršení ekologického stavu vodního toku Bělé v dotčeném úseku, pokud nebudou realizována kompenzační opatření.

Agenturou stanovené podmínky obecně směřují k požadavkům na zachování morfologické a hydraulické členitosti říčního dna, která vodním živočichům výrazně usnadňuje následnou rekolonizaci dotčeného úseku. Zároveň stanovené podmínky kladou důraz na soustředění obvyklých průtoků do kynety, aby v dotčeném úseku nezanikly úseky s dostatečnou hloubkou, což zejména v době přísušků negativně ovlivňuje migrační prostupnost vodního toku a zároveň výrazně zhoršuje životní podmínky vodních živočichů. Některé podmínky jsou doplněny o požadavky na osobu provádějící biologický dozor. Podmínka biologického dozoru věcně náleží k rozhodnutí o výjimce ze záka-

zů týkajících se zásahů do přirozeného vývoje zvláště chráněného živočicha druhu vranka pruho-ploutvá (*Cottus poecilopus*) vázané k tomuto záměru.

Podmínka č. 1: Agentura požaduje slovení a transfer rybí obsádky autorizovanou osobou, aby případnými pojezdy mechanizace v korytě nedošlo k ohrožení životaschopnosti stávajících rybích populací. Při delším přerušení prací může dojít k rekolonizaci dotčeného úseku, proto je potřeba po 30 dnech provést transfer znovu. MO ČRS Jeseník nelze v této věci opominout, jakožto účastníka řízení s právem na Bělé hospodařit.

Podmínka č. 2: Požaduje se z důvodu kontroly provedení odlovu a také, aby bylo možné údaje z odlovů zadat do Nálezové databáze ochrany přírody.

Podmínka č. 3: umisťování nepropustných prvků do dna vodních toků je z pohledu ekologicky orientované správy vodních toků považováno za nepříznivé řešení. Předimenzované technické objekty v korytě vodních toků sice jednorázově poslouží k účinnému předvedení povodňových průtoků, nicméně pokud není protipovodňová ochrana intravilánu obce řešena komplexně a v návaznosti na území níže po proudu, problém se přesouvá do těchto úseků. V období normálních, či stále častějších minimálních průtoků potom předimenzované prvky protipovodňové ochrany generují řadu problémů, jako je například rozliv do vodního filmu bez dostatečné hloubky nutné pro přežití vodních organismů. Jednotlivé body této podmínky usměrňují návrh žadatele do podoby, která nebude ohrožovat propustnost říčního dna a koncentruje běžné průtoky k vytvoření uspokojivé hloubky.

Podmínka č. 4: Zvětšování šířky průtočného profilu u dna má v období minimálních průtoků za následek plošný rozliv do tzv. vodního filmu bez dostatečné hloubky, což je efekt, který v kombinaci s urovnaným dnem neposkytuje podmínky nutné pro přežití vodních organismů.

Podmínky č. 5 a 6: Jednotlivé body těchto podmínek usměrňují návrh žadatele do podoby, která nebude ohrožovat propustnost říčního dna a koncentruje běžné průtoky k vytvoření uspokojivé hloubky.

Podmínka č. 7 je formulována proto, aby zához alespoň částečně vytvořil úkryty pro vodní živočichy při zachování drsného povrchu.

Podmínka č. 8 vyjadřuje zásadní připomínku Agentury k navržené plošné nivelizaci úrovně dna, jak je patrná z příčných i podélných profilů PD, a to i v případech, kdy dochází k opevnění pouze jednoho břehu. Provedením plošné nivelizace dna by došlo ke zhoršení ekologicko-stabilizační funkce vodního toku jako významného krajinného prvku. Srovnání dna je přípustné pouze v případech nezbytných pro konstrukci technických objektů, nikoli plošně. Je proto nezbytné, aby byla zachována, příp. podpořena co největší morfologická členitost dna mezi jednotlivými technickými objekty.

Podmínky č. 9 a 10: Tyto podmínky byly stanoveny z důvodu zvýšení úspěšnosti rekolonizace předmětných úseků vodními živočichy. Z hlediska ochrany přírody je zásadní udržení přirozených podmínek pro život vodních ekosystémů při zachování jejich přírodě blízkého charakteru. Přestože jsou tato konkrétní opatření spíše technického charakteru, je množství úkrytů pro rybí obsádku a další vodní živočichy nutnou podmínkou tohoto stanoviska. Hustota uložení je stanovena na základě znalosti místních podmínek, kdy podobné struktury ve dně v současnosti zcela chybí. Agentura požaduje balvany umisťovat přednostně do proudných úseků, aby bylo zajištěno jejich promývání a nebyly zanášeny říčním pískem. Vhodné je rovněž uložení balvanů pod úrovní běžné hladiny toku. Takové úkryty poskytují ochranu před predátory a možnost přežít nepříznivé období povodňových průtoků. Úkryty vytvořené v podélném opevnění, společně s volně rozmístěnými balvany v korytě představují vhodný způsob zvýšení heterogenity koryta v dotčeném úseku Bělé.

Podmínka č. 11 je požadována pro zajištění bezpečného čerpání akumulčního prostoru, bez rizika zranění, či usmrcení vodních živočichů.

Podmínka č. 12: Pokud bude nutné kácení či úprava doprovodné zeleně, postup bude v souladu s arboristickými standardy AOPK ČR. Náhradní výsadba je požadována, neboť okolí řeky Bělé je, pokud jde o doprovodnou zeleň v intravilánu obce Bělá pod Pradědem, poměrně chudé.

Podmínka č. 13: Tvrdé břehové opevnění nenabízí možnost úkrytu pro ptačí druhy vázané na biotopy tekoucích vod (zde skorec vodní či konipasí). Častým uplatňováním tvrdého opevnění v prostoru intravilánu může v souhrnu dojít k ochuzení hnízdních habitatů v blízkosti vodních toků. Vzhledem k časté absenci doprovodné zeleně v takto upravených úsecích se alternativa výklenků stává důležitým interakčním prvkem.

Podmínka č. 14: Tato podmínka vychází ze zákona, § 26 odst. 1 d).

Podmínka č. 15: Podmínka je stanovena jako podmínka kontrolní, protože se jedná o zahájení stavby značného rozsahu a v kontextu ostatních podmínek tohoto rozhodnutí je nutná efektivní a včasná koordinace všech zúčastněných stran.

Podmínka č. 16: Vzhledem ke skutečnosti, že Agentura v řece Bělé dlouhodobě eviduje výskyt ohroženého druhu živočicha vranky pruhoploutvé (*Cottus poecilopus*), stanovila Agentura odkládací podmínku právních účinků tohoto souhlasného závazného stanoviska a to až do dne nabytí právní moci druhové výjimky specifikované ve výroku tohoto závazného stanoviska, bude-li vydána. S ohledem na zásadu souladného postupu správních orgánů (§ 8 odst. 1 správního řádu) i vstřícnosti vůči dotčeným osobám (§ 4 správního řádu), je totiž nutné postavit na jisto, že toto souhlasné závazné stanovisko je pouze jedním, nikoliv jediným, z právních aktů, které jsou potřebné pro realizaci záměru. Realizace záměru bez všech potřebných povolujících právních aktů dle zákona je zakázána.

Agentura sděluje, že povaha předloženého záměru nepředstavuje v případě, že budou dodrženy podmínky uvedené ve výroku tohoto stanoviska, zásah, který by vedl ke zničení nebo poškození vodního toku jako významného krajinného prvku nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce.

POUČENÍ:

Podle ustanovení § 149 správního řádu není závazné stanovisko samostatným rozhodnutím a nelze se proti němu odvolat. Jeho obsah je závazným podkladem pro příslušný stavební úřad. Obsah závazného stanoviska lze napadnout odvoláním proti rozhodnutí příslušného stavebního úřadu.

II. Posouzení záměru „Úprava Bělé ř. km 24,735 - 25,500 (DHM č. 06244)“ v k. ú. Domašov u Jeseníka ve smyslu ustanovení § 45g zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění

Záměr byl posouzen z hlediska ochrany soustavy Natura 2000 - ptačí oblast Jeseníky a evropsky významné lokality. Je situovaný v ptačí oblasti Jeseníky (dále jen „PO Jeseníky“). PO Jeseníky byla vyhlášena Nařízením vlády č. 599/2004 Sb. Cílem ochrany PO obecně je zachování a obnova ekosystémů významných pro druhy ptáků, pro které je oblast vyhlášena, v jejich přirozeném areálu rozšíření a zajištění podmínek pro zachování populací těchto druhů ve stavu příznivém z hlediska ochrany. Předmětem ochrany PO Jeseníky je jeřábek lesní (*Bonasa bonasia*) a chřástal polní (*Crex crex*) a jejich biotopy. Jeřábek lesní vyhledává starší jehličnaté, listnaté nebo smíšené lesní porosty ve středních a vyšších polohách. Důležitou podmínkou je bohaté keřové patro, tvořené bobulovinami, lískou, břízou nebo olší. Chřástal polní hnízdí v nejrůznějších typech vlhkých travních porostů, kde výška bylinné vegetace dosahuje alespoň 20 cm a slouží k ochraně a úkrytu hnízd před predátory. Agentura posoudila žádost a přiložený projekt v souvislosti s § 45g zákona s tímto výsledkem: **dotčená lokalita nepředstavuje charakteristický a vhodný biotop pro chřástala polního (*Crex crex*), ani pro jeřábka lesního (*Bonasa bonasia*).** Záměr je situován v korytě vodního toku v intravilánu obce Bělá pod Pradědem. Jedná se tedy o lokalitu exponovanou lidské činnosti a hnízdění jeřábka lesního ani chřástala polního se v jejím blízkém okolí neočekává. Činnosti spojené s realizací záměru tedy nepředstavují riziko závažného nebo nevratného poškození těchto druhů a jejich biotopů. Z výše uvedených důvodů může Agentura významný vliv na příznivý stav předmětu ochrany a celistvost ptačí oblasti Jeseníky vyloučit.

Za správnost vyhotovení odpovídá Ing. Anita Petruš

"otisk úředního razítka"

Mgr. Miroslav Havira, Ph.D.
zástupce vedoucího správy CHKO

"podepsáno elektronicky"

Na vědomí:

Povodí Odry, s. p., Varenská 3101 / 49, 701 26 Ostrava, ID DS wwit8gq

Obec Bělá pod Pradědem, Domašov 381, 790 01 Bělá pod Pradědem, ID DS 8cpbpc8

ČRS, územní svaz pro Severní Moravu a Slezsko, Jahnova 14, 709 00 Ostrava 9, ID DS wfqyvcs